

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่มากมีขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองเป็นเวลายาวนาน คนไทยมีวัฒนธรรมของตนเองเด่นชัดเป็นเอกลักษณ์ที่ชาวไทยและชาวต่างชาติชื่นชม ความหมายของวัฒนธรรมที่นักสังคมศาสตร์ใช้คือ "แบบแผนชีวิต" หรือ "ระบบการดำเนินชีวิต" พระราชบัญญัติวัฒนธรรมให้ความหมายว่า "คือลักษณะที่แสดงถึงความเจริญของงานความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน" (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2525: 1)

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมเป็นแบบแผนอันดีงาม แสดงถึงอดีตอันเจริญรุ่งเรืองเป็นสิ่งที่คุณไทยภาคภูมิใจและมองเห็นความสำคัญที่จะรักษาไว้ วัลลภา เทพหัสดิน (2525: 13-27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ดังนี้

ก. ความสำคัญของภาษาไทยระดับชาติ

1. เป็นวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดเป็นเครื่องมือส่งเสริมความเจริญของงานเกิดการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณี และเกิดการถ่ายทอด
2. เป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ มีแต่คนไทยเท่านั้นที่ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกัน
3. เป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นเอกราชของชาติ ความมีอิสระในการบริหารงานการปกครอง ตลอดจนการดำเนินชีวิต
4. เป็นเครื่องมือแสดงถึงความมีอารยธรรมของชาติ ชาติที่มีภาษาเป็นของตนเองแสดงถึงความมีสติปัญญาและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ
5. เป็นมรดกที่มีค่าที่สุด ที่บรรพบุรุษได้มอบให้คนไทยในปัจจุบัน ได้มีภาษาเป็นเครื่องมือยังความเจริญแก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ

ข. ความสำคัญของภาษาระดับบุคคล

1. เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต
2. เป็นเครื่องมือในการศึกษา
3. เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ

4. เป็นเครื่องมือส่งเสริมบุคลิกภาพ

5. เป็นเครื่องมือให้เกิดความสุข

ดังนั้นภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยถือเป็นสัญลักษณ์ของชาติ ควรเห็นคุณค่าและดำรงรักษาไว้คงอยู่สืบไป

มีคนไทยจำนวนมากไปตั้งหลักฐานในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยสาเหตุหลายประการ ในระยะแรกนั้นมุ่งเพื่อศึกษาต่อ ผู้ที่เข้าไปเพื่อประกอบอาชีพยังมีน้อย แต่หลังจากปี พ.ศ. 2508 เป็นต้นมาคนไทยได้เริ่มเข้าไปทำงานมากขึ้นตามลำดับ (เจริญผล สุวรรณโชติ 2530: 4-6) คนไทยเหล่านี้จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ที่อยู่อาศัย และการดำเนินชีวิตในสหรัฐอเมริกา แต่ก็ยังมีความผูกพันกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสำนึกในความเป็นไทย ไม่ละทิ้งวิถีการดำเนินชีวิตแบบไทยมากนัก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เมืองที่มีคนไทยอยู่กันหนาแน่นก็จะมีชุมชนไทยหรือสมาคมไทยเกิดขึ้น และในเมืองใหญ่บางแห่งจะมีวัดเป็นศูนย์กลาง ดังเช่น วัดไทยลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย วัดวชิรธรรมปทีป รัฐนิวยอร์ก และวัดธัมมารามชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเป็นบทบาทของวัดที่มีต่อสังคมไทย บทบาทและหน้าที่ของวัดที่สำคัญคือ บทบาททางศาสนา บทบาททางการศึกษา บทบาททางศิลปวัฒนธรรม และบทบาททางสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2530: 35-59) ทำให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนไทยที่สำคัญ และได้ดำเนินตามบทบาทที่มีต่อชุมชนไทยตามที่ปรากฏในนโยบายเกี่ยวกับศาสนกิจของสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกาในเรื่องบทบาทของวัดในสหรัฐอเมริกา (วัดไทยและสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา 2527: ไม่มีเลขหน้า) ดังนี้

บทบาทต่อชุมชนชาวไทย ถ้าเป็นไปได้ ควรมีดังนี้

1. เป็นศูนย์รวมของชาวไทย เป็นที่สร้างสรรค์ความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทย
2. เป็นที่รักษาและสืบทอดวัฒนธรรมไทย โดยเป็นที่เผยแพร่และจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมเช่น จัดงานในวันสำคัญทางพุทธศาสนา และประเพณีไทย
3. เป็นที่บำเพ็ญกุศล ประกอบศาสนพิธี โดยอำนวยความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชน
4. เป็นที่ให้การศึกษอบรมในทางพุทธศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย แก่กุลบุตรกุลธิดาชาวไทย เช่นจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และห้องสมุด เป็นต้น
5. เป็นที่พึ่งทางใจ ช่วยแก้ไขปัญหา และช่วยให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

6. เป็นที่เชื่อมโยงชาวไทยให้ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ และดำเนินการสงเคราะห์คนไทยด้วยกัน ทั้งในสหรัฐอเมริกาและในประเทศไทย

7. จัดพิมพ์เอกสาร และหนังสือธรรมะ และเผยแพร่กิจการพุทธศาสนา

การสร้างวัดไทยในสหรัฐอเมริกานั้น เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ.2512 คนไทยในลอสแอนเจลิสได้เริ่มตั้ง "พุทธสมาคมอเมริกันไทย" ขึ้นครั้งแรก และอาราธนาพระเถระจากประเทศไทยเดินทางไปจำพรรษาโปรดพุทธศาสนิกชนในลอสแอนเจลิส และเริ่มสร้างวัดไทยขึ้นที่เมืองนอร์ทฮอลลิวูด ลอสแอนเจลิส ในปี พ.ศ.2515 ชื่อว่า "วัดไทยลอสแอนเจลิส" เป็นวัดแรกในสหรัฐอเมริกา (ดวงประทีป 2530: 12-20) หลังจากนั้นก็ได้มีการตั้งวัดไทย และมีคณะสงฆ์ไทยไปปฏิบัติศาสนกิจในสหรัฐอเมริกามากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมพระธรรมวินัย และให้การดำเนินงานของคณะสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกาสอดคล้องเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน คณะสงฆ์ไทยจึงได้ร่วมกันจัดตั้ง "สมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา" ขึ้น ได้รับการจดทะเบียน เป็นองค์การทางศาสนา เพื่อจัดประชุมสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อเป็นศูนย์กลางประสานงานการปฏิบัติศาสนกิจระหว่างคณะสงฆ์ไทยทั้งในสหรัฐอเมริกาและคณะสงฆ์ในประเทศไทย ตลอดจนองค์การพุทธศาสนาและหน่วยงานศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมของวัดไทยในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีรายชื่อวัดไทยในสมัชชาสงฆ์ไทยดังนี้

1. วัดไทยลอสแอนเจลิส	รัฐแคลิฟอร์เนีย
2. วัดไทยวอชิงตัน ดี.ซี.	รัฐแมรีแลนด์
3. วัดธัมมาราม ชิคาโก	รัฐอิลลินอยส์
4. วัดวชิรธรรมปทีป	รัฐนิวยอร์ก
5. วัดพุทธวราราม เคนเวอร์	รัฐโคโรราโด
6. วัดมงคลรัตนาราม ซานฟรานซิสโก	รัฐแคลิฟอร์เนีย
7. วัดพุทธานุสรณ์ ซานฟรานซิสโก	รัฐแคลิฟอร์เนีย
8. วัดธรรมคุณาราม ยูทาห์	รัฐยูทาห์
9. วัดมงคลรัตนาราม แคมป์	รัฐฟลอริดา
10. วัดพุทธรังษี ไมอามี	รัฐฟลอริดา
11. วัดพุทธาวาส ฮิวสตัน	รัฐเท็กซัส
12. วัดพระศรีรัตนาราม เซ็นทลูยส์	รัฐมิสซูรี

13. วัดพรหมคุณาราม	รัฐอริโซนา
14. วัดพุทธภavana ลาสเวกัส	รัฐเนวาดา
15. วัดมงคลเทพมณี	รัฐฟิลาเดลเฟีย
16. พุทธจักรมงคลวาราราม	รัฐฮาวาย
17. วัดสามัคคีธรรมมาราม ลองบีช	รัฐฮาวาย
18. ศูนย์สังฆาราม แอล เอ	รัฐแคลิฟอร์เนีย

(พุทธศาสนสาร 2531: ปกใน)

เมื่อสังคมไทยมีการขยายตัวออกไปกว้างขวางยิ่งขึ้น คนไทยในสหรัฐอเมริกา ต่างก็มีครอบครัว และชุมชนใหญ่ขึ้น เด็กที่เกิดในประเทศสหรัฐอเมริกา ถือสัญชาติอเมริกัน เด็กต้องเรียนหนังสือตามเวลาและตามกฎหมายบังคับ เด็กไทยได้รับการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมของตนเองกลายเป็นสังคมอเมริกัน-ไทย มากยิ่งขึ้นทุกที โอกาสนี้เด็กจะได้เรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในสังคมของตนเอง คือภายในบ้าน ในสังคมไทยน้อยมาก ที่จริงแล้วการที่เด็กจะเรียนรู้ภาษา 2 ภาษาในขณะเดียวกันนั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำให้เกิดปัญหาแก่เด็กแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะสังคมของเด็กมีลักษณะเป็น "ทวิสังคม" อยู่ในตัวเองแล้ว นั่นคือ สังคมในบ้านและสังคมไทยที่เป็นสังคมใกล้ชิดตัวเด็กนั้น ก็มีอยู่ภายในตัวเด็ก พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ชีวิตภายในบ้านเป็นสังคมไทย เด็กได้รับอิทธิพลเหล่านี้ แต่ในขณะเดียวกันเด็กก็ได้รับอิทธิพลจากภายนอกคือ โรงเรียน เพื่อน ครูอาจารย์ ซึ่งเป็นคนอเมริกันรวมทั้งสิ่งแวดล้อมนอกบ้านก็เป็นสังคมอเมริกัน เด็กได้รับอิทธิพลภายนอกมากกว่าครอบครัว ทำให้ความรู้สึกแห่งความเป็นคนไทยน้อยลง และในที่สุดก็จะหมดไป การให้เด็กไทยในสหรัฐอเมริกาได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย จะเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เขาเกิดความรู้สึกที่เป็นไทยอย่างถูกต้อง เช่นการรู้เรื่องวัฒนธรรมไทย เรื่องบ้านเมืองไทย ประวัติศาสตร์ชาติไทย ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติที่เป็นต้นตระกูลของตนเอง ย่อมเป็นการสร้างสำนึกในความเป็นไทย เป็นการปลูกฝังสายเลือดไทยให้คงอยู่ และในขณะเดียวกันก็ให้เด็กได้เติบโตขึ้นเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี เพื่อเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศสหรัฐอเมริกา และของประเทศไทยไปพร้อม ๆ กัน

ความรับผิดชอบในบทบาทของวัดไทยในสหรัฐอเมริกาในเรื่องการให้การศึกษแก่กุลบุตรกุลธิดาชาวไทย ด้วยการจัดตั้งโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้ช่วยให้เด็กไทยได้มีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย วัดไทยต่าง ๆ และศูนย์วัฒนธรรมหลายแห่งได้จัดตั้งโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น เพื่อสอนพระพุทธศาสนา ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทยและ

เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คนไทยด้วยกัน การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้แก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา นั้น นอกจากจะเปิดสอนในวันเสาร์และวันอาทิตย์แล้ว ยังเปิดทำการสอนในภาคฤดูร้อนด้วย โดยความริเริ่มของท่านเจ้าคุณพระเทพโสภณ หัวหน้าคณะสงฆ์ไทยลอสแอนเจลิส (2530: สัมภาษณ์) เพราะมองเห็นปัญหา 3 ประการคือ (1) วิธีการสอนที่ใช้อยู่เป็นแบบเก่าต้องการครูจากประเทศไทยเพื่อแนะนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ จากประเทศไทย (2) เวลาในการเรียนในวันเสาร์หรืออาทิตย์น้อยเกินไปและไม่ต่อเนื่องกัน (3) นักเรียนมีเวลาว่างในช่วงฤดูร้อนจึงควรใช้เวลาในช่วงนี้ให้เกิดประโยชน์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเปิดทำการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยขึ้นในภาคฤดูร้อน โดยเชิญครูจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 2 คน เดินทางไปทำการสอน ในปี พ.ศ.2525 และเปิดทำการสอนติดต่อกันมาทุกปี ในปี พ.ศ.2527 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำโครงการวิจัยการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา และดำเนินการสร้างหลักสูตรเฉพาะขึ้นคือ "หลักสูตรระยะสั้นและการจัดกิจกรรมบูรณาการเพื่อสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมแก่เด็กไทยในลอสแอนเจลิสสหรัฐอเมริกา" โดยมีศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เป็นหัวหน้าโครงการ ต่อมาในปี พ.ศ.2530 เริ่มขยายการสอนภาคฤดูร้อนเพิ่มขึ้นจากลอสแอนเจลิสอีก 2 แห่งคือ วัดธัมมมาราม ชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ และวัดวชิรธรรมปทีป รัฐนิวยอร์ก โดยมีครูอาสาสมัครจากคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปทำการสอน

ในการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้หลักสูตรอยู่มาก จากผลการวิจัยของสุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2527: 49-52) ได้พบว่าคณะครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดไทยลอสแอนเจลิสต้องการให้มีการพบปะกันระหว่างครูอาสาสมัครที่สอนอยู่ตามโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในรัฐต่าง ๆ เพื่อวางหลักสูตรและเขียนตำรา และควรให้ครูจากประเทศไทยมาประชุมปฏิบัติการด้านการใช้หลักสูตรให้แก่ครูอาสาสมัคร ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของครูอาสาสมัครจากซานฟรานซิสโก และชิคาโกว่า ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยนั้นเนื่องมาจากตำราที่นำมาสอนไม่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมในสหรัฐอเมริกา ไม่มีหลักสูตรเป็นมาตรฐาน การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใช้เองก็ไม่แน่ใจว่าจะได้ผล ควรมีการอบรมแนะนำวิธีการสอนให้ครูเพื่อประสิทธิภาพในการสอน

สรุปปัญหาและความต้องการของครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ คือ

1. ขาดหลักสูตรและตำราเรียนที่เหมาะสม

2. ครูขาดความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการสอนต้องการได้รับการอบรมวิธีการสอนใหม่ ๆ

3. ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้แก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา น่าจะพิจารณาใช้แนวการสอนให้เด็กที่ใช้สองภาษา ทั้งนี้เพราะเด็กได้รับอิทธิพลภาษาไทยจากสังคมในครอบครัว และได้รับอิทธิพลภาษาอังกฤษจากสังคมภายนอก เด็กส่วนใหญ่จึงมีทักษะในการฟังภาษาไทย แต่เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาในการพูด เพราะขาดความมั่นใจ ส่วนทักษะในการเขียนและอ่านเด็กจะได้รับก็ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝนในโรงเรียนที่สอนภาษาไทยเท่านั้น ปัญหาในการสอนเด็กสองภาษาจะคล้ายคลึงกับเด็กในประเทศไทยที่ใช้ภาษาถิ่นในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเด็กที่พูดภาษามาลายูในจังหวัดภาคใต้ ซึ่ง พิเชฐ อนุกุล (2518: 169) ได้ศึกษาปัญหาของเด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้ว่าเป็นเพราะนักเรียนไม่มีโอกาสใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน นักเรียนไม่เห็นความจำเป็นและประโยชน์ในการเรียนภาษาไทย ไม่ยอมออกเสียงพูดภาษาไทย และมีโอกาสเรียนภาษาน้อยเกินไป มีงานวิจัยในประเทศไทยได้เสนอแนวทางและวิธีการที่เป็นประโยชน์ ได้แก่ ศิวิน ขาวหนู (2526: 31) เสนอแนะว่าการสอนภาษาไทยแก่ผู้ที่ไม่รู้และไม่ใช้ภาษาไทยมาก่อน ให้ได้ผลดีควรจะต้องมีการเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยก่อน โดยวิธีการสอนที่ใช้ภาษาที่หนึ่งเป็นสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนา ศิริพานิช (2507: 72) ได้เสนอคุณสมบัติของครูในห้องเรียนที่เด็กพูดภาษาถิ่นว่าครูควรจะต้องได้ทั้งสองภาษา เพื่อจะได้อธิบายเป็นภาษาถิ่นและดึงให้เด็กใช้ภาษาไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาหลักสูตร ให้อ้างถึง จำนวน คล่องการเขียน และ ยุพิน พิพิธกุล (2529: 10-11) ซึ่งเสนอแนวทางในการสอนเด็กสองภาษา โดยวิธีสอนตามหลักภาษาศาสตร์อย่างสอดคล้องกัน โดยสรุปได้ว่า

1. การสอนภาษาที่สองให้กับเด็กนั้นควรมุ่งฝึกทักษะในการฟังและพูดเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถใช้ระบบการเรียนของภาษาที่สองได้ โดยสอนสิ่งที่จะสอนด้วยคำพูดก่อนการเขียน ใช้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันให้เด็กคุ้นเคย

2. ภาษาแต่ละภาษามีระบบคำ ระบบเสียง และระบบไวยากรณ์ที่ต่างกัน แบบเรียนที่ใช้เรียน ควรมีเนื้อหาที่ได้มาจากการเปรียบเทียบภาษาที่หนึ่งกับภาษาที่สอง การเปรียบเทียบภาษาของเด็กจะช่วยให้เด็กเข้าใจและเห็นข้อแตกต่างได้อย่างชัดเจน

3. ครูสามารถใช้ภาษาของผู้เรียน เข้าช่วยในการอธิบายหรือทำความเข้าใจเรื่องเสียงและโครงสร้างของประโยคได้

4. การฝึกโครงสร้างทางภาษาเป็นเรื่องของการสร้างสมและการกระทำจนเกิดเป็นนิสัย จะต้องมีการฝึกอย่างหนัก ไม่ว่าจะระบบเสียง คำหรือแบบสร้างของภาษา และควรมีการสรุปชี้ให้เห็นสิ่งที่นักเรียนกำลังฝึกอยู่ ครูควรสอนและฝึกโครงสร้างต่าง ๆ ด้วยปากเปล่าจนกระทั่งใช้ภาษาได้ดี หรือเป็นไปโดยอัตโนมัติ แล้วจึงสอนทักษะการอ่านและเขียนต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้มีความเห็นเกี่ยวกับแนวการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกาว่าควรจะมีวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. ควรเริ่มสอนภาษาไทยโดยฝึกให้เด็กสามารถฟังและพูดภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันให้ได้ก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านและเขียนต่อไป
2. ควรใช้ภาษาของเด็กคือภาษาอังกฤษเชื่อมโยงการเรียนรู้ รวมทั้งมีการเปรียบเทียบเพื่อให้เด็กเข้าใจโครงสร้างและระดับเสียงของภาษาไทย รวมทั้งใช้อธิบายความหมายของคำและส่วนต่าง ๆ ในภาษาไทยด้วย
3. แบบฝึกทักษะควรมีเรื่องราวที่ใกล้ตัวเด็กเป็นเรื่องในสังคมที่เด็กคุ้นเคย
4. วัฒนธรรมไทยควรเลือกสรรเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมและสังคมเด็ก โดยคำนึงถึงเรื่องราวของเมืองไทยที่น่าสนใจและสิ่งที่จะหล่อหลอมความเป็นไทยให้เกิดขึ้นกับเด็กได้แก่สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และควรให้มีการจัดเนื้อหาให้สัมพันธ์กับวิชาภาษาไทยด้วย

ความพยายามของคณะกรรมการประสานโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อที่จะสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้ได้ผล โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาต่างก็ศึกษาและสร้างหลักสูตรเฉพาะขึ้นมา ได้แก่ หลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดไทย ลอสแอนเจลิส และหลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดธัมมมาราม ชิคาโก ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับหลักสูตรประถมศึกษาประเภทบุคคลภายนอกสำหรับคนไทยในต่างประเทศ พ.ศ. 2530 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวนี้มีเพียงเนื้อหาสังเขป ไม่เสนอแนะกิจกรรมสื่อการสอน และการวัดผลที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรระยะสั้นและกิจกรรมการสอนบูรณาการ

สำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกาซึ่งปรับใช้มา 4 ปีแล้ว แต่ก็ยังไม่มี ความชัดเจนในแง่ของการแบ่งระดับเนื้อหา จากปัญหานี้ สุ่มน อมรวีวัฒน์ ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4 ฉบับคือ (1) หลักสูตรประถมศึกษาของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2) หลักสูตรประถมศึกษาสำหรับคนไทยในต่างประเทศ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (3) หลักสูตรระยะสั้นและกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการ สำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา ของสุมน อมรวีวัฒน์ และคณะ (4) หลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ของวัดธัมมาราม ชิคาโก แล้วสังเคราะห์จัดระดับเนื้อหา สำหรับใช้เป็นเนื้อหาในการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 6 คณะผู้วิจัยประกอบด้วย นางสาวเครือวัลย์ สุวรรณดิษฐากุล นางสาวรัชนี จรุงศิริวัฒน์ และนางอุตสาห์ กิจอันเจริญ ต้องนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น มาจัดลำดับหัวข้อเนื้อหาที่ชัดเจนและสร้างแผนการสอน ทั้งนี้โดยยึดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่สรุปไว้ข้างต้น ในแผนการสอนประกอบไปด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบฝึกทักษะ และการวัดและประเมินผล โดยผู้วิจัยมีความสนใจในระดับ 5 และระดับ 6 ทั้งนี้เพราะ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้มีโอกาสไปทำการสอนในภาคฤดูร้อน ณ วัดไทยลอสแอนเจลิส เมื่อ พ.ศ. 2530 และจากการศึกษารายงานของคณะครูอาสาสมัครภาคฤดูร้อน ที่ไปทำการสอนในลอสแอนเจลิส นิวยอร์ก และชิคาโก ทำให้เข้าใจปัญหาและทราบลักษณะของเด็กในระดับนี้ ดังนี้ คือ มีอายุระหว่าง 10-18 ปี ความรู้ทางภาษาไทยเทียบกับเด็กไทยในประเทศไทยแล้วอยู่ในระดับชั้นประถมปีที่ 3 และ 4 สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ดี มีความรับผิดชอบ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ชอบที่จะมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นด้านเนื้อหาวิชา ฯลฯ และเพื่อให้แผนการสอนมีความสมบูรณ์ในแง่ของการนำไปใช้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาและแสดงทัศนะเชิงประเมินต่อแผนการสอนนี้ รวมทั้งครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรได้มีโอกาสทดลองใช้และแสดงทัศนะเชิงประเมินหลังจากการทดลอง เพื่อทราบข้อบกพร่องและนำผลจากทัศนะเชิงประเมินดังกล่าวมาปรับปรุงแผนการสอนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยสำรวจทัศนะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย สำหรับเด็กไทยระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจทัศนคติเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

คำจำกัดความ

ทัศนคติเชิงประเมิน หมายถึง ความคิดเห็นที่เกิดจากการวิเคราะห์สาระของแผนการสอนและนำมาประเมินค่าของแผนการสอนในแง่ประสิทธิภาพของการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

แผนการสอน หมายถึง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบฝึกหัด และ การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นคู่มือในการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ให้แก่เด็กไทยระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ครูอาสาสมัคร หมายถึง ครูและพระสงฆ์ที่ทำการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ในโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งครูอาสาสมัครจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สอนในโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ภาคฤดูร้อน ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2531

กรรมการโรงเรียน หมายถึง คณะบุคคลที่ร่วมกันบริหารกิจการของโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

เด็กไทยระดับ 5 หมายถึง นักเรียนที่มาสมัครเรียนในโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์ หรือ ในภาคฤดูร้อน ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ผ่านการสอบวัดความรู้ระดับ 4 และกำลังเรียนอยู่ในกลุ่มสูง โดยได้คะแนนทดสอบก่อนเรียน ระดับ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไม่ถึงร้อยละ 40

เด็กไทยระดับ 6 หมายถึง นักเรียนที่มาสมัครเรียนในโรงเรียนพระพุทธรักษาวันอาทิตย์หรือในภาคฤดูร้อน ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ผ่านการสอบวัดความรู้ระดับ 4 และกำลังเรียนอยู่ในกลุ่มสูง โดยได้คะแนนทดสอบก่อนเรียนระดับ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกินกว่าร้อยละ 40

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การจัดเนื้อหาโดยวิธีการจัดเรียงตามประสบการณ์ก่อนหลัง เป็นวิธีการที่ใช้ในการ

จัดเนื้อหาเพื่อสร้างแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทยระดับ 5 และระดับ 6
โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

2. โครงการสร้างเนื้อหาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ที่สมณ อมรวิวัฒน์วิเคราะห์ มีความ
ถูกต้องและสอดคล้องกับประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของเด็กไทยระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียน
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถนำมาจัดสร้างหน่วยเนื้อหาเพื่อสร้างแผน
การสอนได้

ความจำกัดในการวิจัย

การหาประสิทธิภาพและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แสดงโดยการ
ตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนพระ
พุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เท่านั้น เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถหาผู้ทดลอง ที่มี
คุณสมบัติคล้ายกับตัวอย่างประชากร ได้มากพอในประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบทัศนะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนา
วันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย สำหรับเด็กไทยระดับ
5 และระดับ 6 เป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการสอนให้สมบูรณ์
2. สนองความต้องการของครูอาสาสมัครโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศ
สหรัฐอเมริกา ที่จะจัดทำแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ 5 และระดับ 6 เป็นคู่มือใน
การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา
3. ได้มีแผนการสอนและแบบเรียนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและพื้นฐานความรู้ของเด็ก
ไทยประเทศสหรัฐอเมริกา ระดับ 5 และระดับ 6
4. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูที่สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในต่างประเทศ
5. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสร้างหลักสูตรและแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรม
ไทยแก่เด็กไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป